

Werkgroep Behoud de Peel

WBdP-nieuws 17-12-'22

Definitief beregeningsbesluit N2000-beheerplan

Voorgeschiedenis

Zoals zo vaak moet WBdP zich ergens lang in 'vastbijten'. Zie op wbdp.nl de diverse nieuwsbrieven over dit onderwerp.

WBdP stelde in 2018 beroep in tegen het ontwerp Natura2000-beheerplan voor de Peel. Ons inziens stond daarin onterecht dat beregening slechts een gering effect heeft en daarom deels vrijgesteld kan worden (tot januari 2008) van de natuurvergunningplicht. WBdP won het beroep.

Provincie Limburg en de LLTB verloren hun hoger beroep.

De provincies lieten eerst nog weer eens een onderzoek doen. Daaruit

blijkt dat het effect in delen van de Peel groot is: 10 tot 25 cm daling van de grondwaterstand.

De provincies konden vervolgens niet anders dan de vergunningplicht weer invoeren. Dat besluit werd op 25-5 in ontwerp gepubliceerd.

WBdP (en 271 anderen) dienden een zienswijze in. Wij betoogden dat aan de Limburgse kant van De Bult en Het Zinkske de bufferzone ontbreekt, dat de bufferzones deels te smal zijn, plus dat er weliswaar vernattingsmaatregelen worden aangekondigd, maar dat dit slechts een intentieverklaring wordt; geen onderdeel van het besluit. Zie <http://www.wbdp.nl/zienswijze-beregeningsbesluit-n2000-beheerplan>.

Niet tevreden over het definitieve besluit

Op 13-12 maakten provincie N.-Brabant en Limburg hun definitieve besluit bekend. Zie <https://www.brabant.nl/actueel/nieuws/natuur-en-landschap/2022/definitief-besluit-aanpassing-beheerplan-peelvenen>.

Het positieve is dat, ondanks de vele zienswijzen van agrariërs en LLTB/ZLTO, het besluit om de natuurvergunningplicht weer volledig in te voeren is gehandhaafd.

Toch zijn we niet tevreden:

- De provincies stellen dat WBdP terecht opmerkte dat bufferzones in Limburg deels ontbreken. Het onderhavige besluit heeft volgens de provincies echter betrekking op het vigerende beheerplan en de huidige bufferzones. Uit de reactienota op de ingediende zienswijzen maken wij op dat de provincies van plan zijn om deze omissie pas in een volgend beheerplan te herstellen. Waarschijnlijk zullen juridische procedures er weer voor moeten zorgen om hier meer snelheid in te krijgen.

- Ook onze opmerking dat de bufferzone rond het Peelrestant De Bult waarschijnlijk te smal is, omdat het aan de rand van het onderzoeksgebied gelegen is, wordt als terecht beschouwd. De provincies schrijven dat er een nieuw, provinciegrensoverschrijdend model zal worden opgesteld. Dat gaat dus weer lang duren, ook dat waarschijnlijk tot het volgende beheerplan.

- Minstens zo erg is het volgende: in Limburg waren in 2005 diverse tijdelijke natuurvergunningen voor beregening verleend (met als voorwaarde een bedrijfswaterplan met hogere stuwpeilen in de sloten), geldig tot 2008. Later zijn deze vergunningen verlengd tot de vaststelling van het N2000-beheerplan. WBdP heeft daar destijds mee ingestemd. Deze vergunningen waren bewust tijdelijk verleend, omdat destijds nog niet goed bekend was wat het effect van de beregening, in combinatie met de maatregelen, zou zijn. In het beheerplan zou het goed geregeld worden, werd ons toegezegd.

In het onderhavige besluit staat echter dat de provincies deze tijdelijke vergunningen nu als definitief beschouwen! Een tijdelijke natuurvergunning zou juridisch gezien niet mogelijk zijn. Ons inziens is dit niet terecht. Ook dit zullen we met procedures moeten gaan aanvechten.

Terugkrabbelen

In onze nieuwsbrief van 19-5 (<http://www.wbdp.nl/beregening-rond-de-peel-wordt-ingeperkt>) schreven we dat de provincies voornemens waren om beregening enkel toe te laten zolang de waterstand hoog genoeg is om hoogveen te kunnen bereiken. Tijdens een overgangperiode van twee jaar zou hier naar toegewerkt worden. In die periode zou bij ernstige droogte al een beregeningsstop gaan gelden.

De provincies krabbelen nu terug. Het bovenstaande wordt losgelaten. De provincies schrijven in hun reactienota dat een onttrekkingsverbod tijdens de overgangperiode niet meer aan de orde is, vanwege gewijzigde inzichten. Wel staat er bij dat het waterschap of de provincie de wettelijke mogelijkheid hebben om bij grote droogte toch zo'n verbod in te stellen. Daar hebben wij weinig vertrouwen in. Die mogelijkheid was er in de zeer droge jaren 2018, 2019 en 2020 ook, maar daar is geen gebruik van gemaakt.

Met de 'gewijzigde inzichten' bedoelen de provincies dat zij inmiddels het vermoeden hebben dat veel beregeningsputten geslagen zijn vóór 10-6-1994, het moment dat de vergunningplicht i.h.k.v. de E. Vogelrichtlijn/Habitatrichtlijn inging, plus dat zij de eerder tijdelijk verleende Limburgse natuurvergunningen nu als definitief beschouwen. Volgens de provincies is het vanwege die 'bestaande rechten' lastiger om in te grijpen.

Uit gesprekken die wij met de provincies hebben gevoerd is gebleken dat er enkel het vermoeden bestaat van 'bestaand gebruik'; bewijs daarvan is er niet. Over het als definitief beschouwen van die tijdelijke vergunningen schreven we hierboven al dat dat o.i. niet terecht is.

Intentieverklaring

De provincies schrijven bij de bekendmaking van hun definitieve besluit dat ze naar verwachting in januari met waterschap Limburg en waterschap Aa en Maas een intentieovereenkomst voor een overgangperiode van 2 jaar zullen ondertekenen. Daarmee zullen volgens hen stappen worden gezet om de situatie te verbeteren: 'transitiemaatregelen, nieuwe modellering, handhavingsstrategie'. Het betreft geen planbesluiten maar intenties, zo staat er.

Volgens de provincies gebeurt dit omdat voor de instandhoudingsdoelstellingen hogere peilen van zowel grond- als oppervlaktewater in en rond de Peelvenen nodig lijken te zijn.

Tjonge: 'lijken te zijn'. Alsof dat inmiddels na alle gedane onderzoeken en de afgelopen droge jaren nog niet volkomen duidelijk is!

De provincies stellen op dit moment niet precies te kunnen aangeven waar rond de Peel welke grond- en oppervlaktewaterpeilen gerealiseerd zouden moeten worden om hoogveen te kunnen bereiken. I.h.k.v. de intentieovereenkomst wordt daartoe weer een nieuw onderzoek gedaan, ten behoeve van de vernieuwing van het N2000-beheerplan in 2023-2024.

Vooruitlopend daarop zullen volgens de provincies wel al zo veel mogelijk maatregelen ten behoeve van een beter waterbeheer en minder (grond)watergebruik bevorderd en waar nodig gefinancierd worden: 'no-regret-maatregelen'.

WBdP is door de provincies en de waterschappen niet betrokken bij de inhoud van de intentieovereenkomst. Waarschijnlijk wordt hij in januari bekend gemaakt. We zijn benieuwd naar de inhoud.

Acties van WBdP

Uit het hierboven beschreven besluit en de toelichting daarbij krijgen wij helaas niet de indruk dat de provincies en de waterschappen nu eens knopen gaan doorhakken en echt haast gaan maken met de broodnodige vernatting van de sterk onder verdroging lijdende Peel.

WBdP zal daarom doorgaan met acties. Ook zullen we beroep instellen tegen het onderhavige besluit.

Met één actie zijn we al bezig: ons handhavingsverzoek bij provincie N.-Brabant betreffende beregening en gifgebruik van een lelieperceel nabij Het Zinkske zonder natuurvergunning. Zie onze nieuwsbrief van 11-5 (<http://www.wbdp.nl/handhavingsverzoek-lijeteelt>).

De provincie verzocht ons om het verzoek betreffende het gifgebruik op te schorten totdat er in december van dit jaar een nieuw landelijk onderzoek hierover bekend zal worden betreffende de natuurgevolgen. Hierin hebben we toegestemd.

Ons handhavingsverzoek betreffende de beregening van het lelieperceel werd op 25-10 (nadat wij de provincie in gebreke hadden gesteld wegens te laat beslissen) afgewezen.

Daartegen dienden wij op 1 december bezwaar in. De provincie stelde dat de beregeningsput volgens de eigenaar in de jaren negentig is geslagen. Mede omdat er in 2000 en in 2001 een opgave is gedaan van het waterverbruik zou dat volgens de provincie aantonen dat de put van vóór 10-6-1994 is en daarom als bestaand gebruik moet worden beschouwd. Volgens ons heeft de provincie daar geen bewijs voor en geldt dus wel de natuurvergunningplicht.

Waarschijnlijk zal WBdP binnenkort meer acties gaan voeren. We zijn al aan het inventariseren waar er rondom de Peel beregend wordt voor teelten die veel water vergen, zoals lelies en graszoden. Bij zulke teelten zullen we wellicht om handhaving gaan vragen, net zoals bij het voorbeeld hierboven.

Ook is de kans groot dat we de provincies gaan vragen om passende maatregelen i.h.k.v. artikel 2.4 van de Wet

natuurbescherming. Daarin staat namelijk dat Gedeputeerde Staten, indien dat gelet op de N2000-instandhoudingsdoelstellingen nodig is, aan degene die een handeling verricht de verplichting op moet leggen om herstelmaatregelen te treffen, de handeling overeenkomstig voorschriften uit te voeren, of de handeling te staken.

Bij putten die beschikken over een natuurvergunning kan volgens artikel 5.4 van de Wet natuurbescherming die vergunning worden ingetrokken of gewijzigd. Volgens lid 2 van dat artikel wordt een vergunning in elk geval ingetrokken of gewijzigd indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Volgens dat artikel moet de lidstaat er voor zorgen dat de kwaliteit van de habitats niet verslechtert. Gezien de onderzoeken die het significant negatieve effect van beregening hebben aangetoond, is ons inziens dat artikel zeker toepasbaar.

Opschieten dus met die aangekondigde 'no-regret-maatregelen' en zorgen dat ze echt wat voorstellen!

WBdP blijft overigens van mening dat herstelmaatregelen niet in een intentieverklaring thuishoren, maar onderdeel uit moeten maken van het N2000-beheerplan.